

Res Claritatis MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník IX., číslo 21

11. 11. 2012 / neprodejné

Z OBSAHU	Mnozí potřebují nové setkání s Kristem. Homilie Benedikta XVI.	04
	Na cestě odevzdání. Patrik František Kužela OP	07
	O sebeovládání. Proč bychom se měli omezovat?	09
	Za co může koncil? Rozhovor s Robertem Spaemannem	11

TRADICE OTCŮ

Z homilií svatého papeže Řehoře Velikého na evangelia († 604)

Měl bych vás napomenout, abyste se zřekli všech věcí, ale netroufám si. Nemůžete-li opravdu zanechat všeho pozemského, držte se věcí tohoto světa jen do té míry, aby si vás skrze ně svět nepodmanil; abyste vy vládli pozemskými věcmi, a ne ony vámi. Váš duch ať je pánem všeho, co máte; když už máte něco pozemského rádi, ať se nestanete otroky svých vlastních věcí.

Ano, užijeme časných věcí, ale dychtíme po věčných: všechno časné ať nám je prostředkem a cestou, to věčné však cílem a dovršením. Jenom jakoby úkosem hledíme na všechno světské dění, a svůj duchovní zrak upíráme vpřed, všechnu pozornost věnujeme tomu, kam směřujeme.

Zlo musíme vyrvat i s kořeny, a to nejen ze svého jednání, ale i z těch nejskrytějších myšlenek. Žádná tělesná rozkoš, žádná snaha o ukojení zvědavosti ani sebeszíravější ctižádost nás nesmí připravovat o hostinu Beránkovu. Dokonce i k tomu, co zde na světě konáme se vsí počestností, bychom měli přistupovat jen tak mimochodem, aby pozemské věci, jež nám lahodí, sloužily tělu a vůbec nepřekážely duši. [...]

Milujeme-li dobro, ať náš duch nachází zalíbení v tom, co je dobrem lepším, to znamená v dobru nebeském. A bojíme-li se zla, mějme před duševním zrakem zlo věčné. Když totiž uvidíme, že právě na věčnosti jsou jak věci hodnější naší lásky, tak věci hodnější bázně, nebudeme zde na ničem lpět.

K takovému počínání máme pomocníka. Je jím Prostředník mezi Bohem a lidmi, a jestliže v nás hoří plamen pravé lásky k němu, pomůže nám, abychom všeho dosáhli rychleji. Neboť on žije a kraluje s Otcem a Svatým Duchem, Bůh na věky věků. Amen.

Jedním zadkem nelze sedět na dvou posvíceních. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC)

Nestíhám...

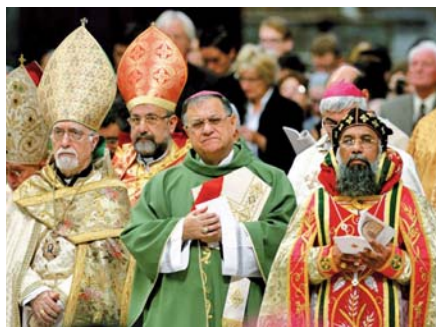
Dost lidí, zvláště starších, mi říká, že se jim v tom dnešním splašeném světě těžko žije. Vřele s nimi souhlasím, protože mi zmatek a neklid světa také vadí. Vždycky si kladu otázku, co se to doopravdy děje a kde jsou příčiny toho, co se nám v nějaké formě ukazuje. To, co tak obtěžuje, jsou dvě věci: spěch a změny programu. Odkud ten spěch? Lidé většinou řeknou, že spěchají, protože nemají čas. To dovedu pochopit, když utíkají, protože nemají deštník a začíná pršet. Ve skutečnosti je to však obráceně. Lidé nemají čas, protože příšerně spěchají. Představa, že je dnes méně času, než bývalo dřív, je nesmysl, protože Země se otáčí stále stejně rychle a naše dny mají týchž 24 hodin jako dny Karla IV.

Chaotický chvat dnešního života je živěn nezřízenou touhou po majetku

a požitku. Jde o nerozumnou, později chorobnou posedlost mít vše a dětsky vzteklou umíněnost nikdy neučinít rozhodnutí: jestliže A, pak nikoli B. Nikdy se ničeho nevzdat dovede lidi ke komicke tragické ztrátě soudnosti a ke schizofrenní snaze být současně na dvou místech. Když jsem na koncertě seděl vedle muže, který na nějakém mobilovitém aparátku sledoval finálový hokejový zápas, nezdál se mi příliš zaposlouchaný do hudby. Nejde o úplně nový jev, protože staré rčení říká, že s jedním zadkem nelze sedět na dvou posvíceních, ale je to dnes jev až příliš častý.

Technologická snadnost a rychlost přispívají také k tomu, že v případě počátečních obtíží jakoukoli činnost přerušíme a začneme znovu. Postupně to tak

Dokončení na str. 2

Foto: <http://catholicseeking.blogspot.cz>

Skončila biskupská synoda o nové evangelizaci

V sobotu 27. října skončilo zasedání biskupské synody o nové evangelizaci. Hlasováním vybrali synodní otcové z 326 navržených 58 tzv. *propositiones*, tedy krátce zformulovaných tematických postřehů, které poslouží Svatému otci k vypracování posynodální apoštolské exhortace. Benedikt XVI. na závěr zasedání mimo jiné řekl:

„... Církev je Církví Letnic; nikoli Církví jednoho kontinentu, ale Církví všeobecnou. [...] Bylo pro mne opravdu povzbuzující, potěšující a osmělující vidět zde zrcadlo všeobecné Církve s jejími bolestmi, ohroženými a radostmi, zkušenostmi Pánovy přítomnosti i v obtížných situacích. Slyšeli jsme, jak se i dnes Církev rozrůstá a žije. Myslím např. na to, co jsme slyšeli o Kambodži, kde se znovu rodí Církev, víra; anebo o Norsku a mnoha jiných zemích. Vidíme, že i dnes je Pán přítomen tam, kde by se to nečekalo, a je mocný a činný také skrze naši práci a naše reflexe.“

Třebaže Církev cítí poryvy protivětru, přesto vnímá především vanutí Ducha Svatého, který nám pomáhá a ukazuje správnou cestu. S novým nadšením tedy pokračujeme a děkujeme Pánu za to, že nám daroval toto opravdu katolické setkání.“

Svoji promluvu zakončil Svatý otec zmínkou o plodech synody: „*Propositiones* jsou svědectvím, darem, kterého se mi dostalo pro nás, aby všechno bylo zpracováno v dokumentu, který by vycházel ze života a dával život. Tak doufáme a modlíme se. V každém případě s pomocí Páně pokračujeme v cestě. Díky vám všem.“

Na závěr synody slavil Svatý otec v neděli 28. října mši svatou, kterou spolu s ním koncebrovalo 49 kardinálů a přibližně 200 biskupů ze všech částí světa. Homilii, již Svatý otec při této bohoslužbě pronesl, přinášíme v tomto čísle na straně 4.

RaVat

Dokončení ze str. 1

začneme dělat se vším. Nepěkným příkladem jsou snadné a časté rozvody.

Jinou tvář spěchu a nezvladatelného množství aktivit je stálé měnění programu. Operativně se prozvoníme a dáme to o hodčku dřív, protože přišlo něco nového a odpadlo domluvené, podruhé jednoduše nestíhám. Změna programu je násilný čin, který druhé lidi poškozují, připravuje o čas, o možnost postupu práci, zanechává je v nějaké tísní, z níž potřebují vyprostit, atd. atd. Myslím, že zde vstřícnost a ochota slušných lidí přestává být na místě. Dohodnuté termíny jsou k tomu, aby se dodržovaly a umožňovaly postup. Sám jsem na této frontě vyhlásil válku a od termínu neustupuji. Boj není a nebyl lehký. Kdyby se všechno mělo měnit tak, jak se dnes mění termíny schůzek, netrefili bychom domů, nepoznávali se navzájem a nemohli bychom se ani domluvit, protože se v mžiku změnil jazyk. ... Život vyžaduje určitou, a to nemalou míru stability a konstant, o něž se opírá alespoň nějaká míra jistoty a předvidatelnosti.

Prof. P. Petr Pitha, CSc.
(z knihy *Výchova, naděje společnosti*,
nakl. Poustevník 2006; kráceno)

Arcibiskup Chaput o katolickém občanství

Charles Chaput, nyní arcibiskup Philadelphie, vyzval věřící, aby uvažovali o dopadech katolictví v politice. Vnášení víry do veřejné sféry považuje za legitimní a podává pět zásad, jež by měly být respektovány. „Katolické občanství“, jak to nazývá, znamená, že „máme závazek k obecnému dobru a k důstojnosti každého člověka“.

Především varoval před osobní interpretací slova „katolický“. „Tento význam nemůžeme určovat jako jednotlivci. Zdědili jsme ho z evangelia a ze zkušenosti Církve.“ Za druhé je třeba, abychom – tak jako v manželství – „milovali Církev a byli věrní tomu, co učí a věří“. Za třetí arcibiskup říká, že „Církev není politický organismus“, takže vylučuje jakékoli stranictví, jež poškozují misi. Za čtvrté to neznamená, že by Písmo a katolické učení neměly veřejné dopady. Jsou to jejich „přirozené produkty“, takže člověk nemůže být lhostejný k situaci přistěhovalců, chudých a k zabíjení nenarozených dětí. Za páté arcibiskup vyzval věřící k tomu, aby následovali své svědomí, jež je zdravé jen tehdy, když se podřizuje Boží vůli, když „naslouchá radám Církve a snaží se čestně žít v souladu s jejím vedením“.

„Jsme tím lepšími občany, čím věrnějšími jsme katolíky. Čím autentičtější katolíci jsme v našich životech, našich rozhodnutích, jednání a přesvědčení, tím skutečněji přispíváme k morálce a politickému životu svého národa.“

Zenit

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Rada pro lidská práva OSN potvrdila tradiční hodnoty

Delegace z evropských zemí a Spojených států v těchto týdnech utrpěly porážku, když Rada pro lidská práva přijala rezoluci, která znovu potvrzuje pozitivní vztah mezi tradičními hodnotami a lidskými právy. Evropské a americké delegace vidí tradiční hodnoty jako ohrožení žen, lesbiček, gayů, bisexuálů a transsexuálů.

Toto je už třetí rezoluce o tradičních hodnotách, která byla předložena od roku 2009. Rusko ji úspěšně prosadilo navzdory pokusům jiných členských států OSN jeho iniciativu zadusit. Aktuální rezoluce předložená Ruskem a jejími spoluautory z více než 60 států (ne všechny jsou členy Rady) potvrzuje, že tradiční hodnoty společně celému lidstvu hrají pozitivní roli při podpoře a ochraně lidských práv. Uvádí, že „lepší pochopení a zhodnocení tradičních hodnot sdílených všemi lidmi a zakotvených v obecných listinách věnovaných lidským právům přispívají k podpoře a ochraně lidských práv a základních svobod na celém světě“.

Připomíná Všeobecnou deklaraci lidských práv a zdůrazňuje, „že lidská práva jsou odvozena od přirozené důstojnosti a hodnoty vlastní lidské osobě“, a uznává pozitivní úlohu rodiny, komunity a vzdělávacích institucí při prosazování lidských práv. Vyzývá státy, aby „posílily tuto roli prostřednictvím vhodných pozitivních opatření“.

Evropské a americké delegace si opakovaně stěžovaly, že „tradiční hodnoty“ je vágní pojem používaný k ospravedlnění násilí a k diskriminaci žen, lesbiček, gayů, bisexuálů a transsexuálů (LGBT). Když se jim však tímto argumentem nepodařilo ovlivnit dostatek zemí, snažily se odvrátit usnesení tím, že žádaly Radu, aby vyčkala na zprávu od poradního výboru, proti které se původně stavěly.

Rusko přesto předložilo návrh usnesení a věřilo, že získá potřebné hlasy. Usnesení bylo přijato 25 hlasy, 15 bylo proti a 7 členů se zdrželo hlasování.

C-FAM

Katoličtí představitelé: Nobelova cena za medicínu je triumfem etiky

Evropští katoličtí představitelé uvítali rozhodnutí udělit Nobelovu cenu dvěma průkopníkům výzkumu dospělých kmenových buněk a označili to za triumf etiky. V prohlášení Komise biskupských konferencí zemí Evropské unie (COMECE) se uvádí, že udělení Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu Johnu B. Gurdonovi a Šinju Yamanaokovi představuje „významný milník“ v uznání obrovského potenciálu výzkumu dospělých kmenových buněk oproti destruktivnímu experimentování s lidskými embryonálními kmenovými buňkami.

Anscombe Bioethics Centre, ústav sloužící katolické církvi ve Spojeném království a Irsku, označil toto ocenění jako „úspěch velkého etického významu“.

„Tato technika vzbuzuje naději na pokrok ve výzkumu kmenových buněk, aniž by se spoléhala na neetické ničení lidských embryí,“ řekl David Jones, ředitel Anscombe Centre v Oxfordu. „Pokusy klonovat lidská embrya a bizarní experimenty s vytvářením smíšených lidských a nelidských embryí nic nepřinesly,“ řekl. „Oproti tomu proměna dospělých buněk v kmenové buňky zdárně pokračuje,“ dodal. „To je věda v tom nejlepší slova smyslu: krásná a etická.“ Oba vědci se podíleli na výzkumu proměny zralých buněk v kmenové buňky, které mají potenciál stát se speciálními buňkami orgánů a lze je využít při potenciální léčbě různých nemocí.

V prohlášení z 8. října COMECE uvedla, že by toto ocenění mělo povzbudit orgány Evropské unie k tomu, aby přešly od financování „eticky problematického a vědecky a ekonomicky méně slibného“ výzkumu embryonálních kmenových buněk k podpoře výzkumu neembryonálních kmenových buněk, který má větší potenciál.

CNA

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Máme vynikajícího papeže. Chvála Pánu. Kromě papežovy láskyplné pastýřské péče o Církev obdivuji jeho široký záběr v otázkách a problémech současného světa a moudré nacházení dobrých odpovědí a řešení. To vše koná Benedikt XVI. v nejužším spojení s Kristem, jemuž je bezvýhradně oddán.

Jedním z dokladů papežovy jasozřivosti je jeho poslední sociální encyklika *Caritas in veritate*. Pojednává o integrálním lidském rozvoji v lásce a v pravdě. Svätý otec v ní navazuje především na jinou klíčovou encykliku *Populorum Progressio* (*Rozvoj národů*), kterou vydal Pavel VI. nedlouho po skončení Druhého vatikánského koncilu.

Encyklika *Láska v pravdě* je schopna oslovit všechny lidi dobré vůle. Integrální (celostní) lidský rozvoj se v ní představuje jako cíl, ke kterému by měli již zde na Zemi všichni směřovat. Jde o rozvoj celé lidské osoby ve všech jejích dimenzích včetně perspektivy věčného života. Týká se každého člověka, každé rodiny, každého národa i celé lidské rodiny. Tento integrální rozvoj má nadpřirozený (otevřenost Bohu) i přirozený (uskutečňování opravdového bratrství) aspekt a jeho hlavní hybnou silou je křesťanská láska projevovaná v pravdě.

Benedikt XVI. se v encyklice dotýká nejpálčivějších témat: hlad ve světě a s ním související univerzální právo na výživu a vodu, pošlapávání práva na život a práva na náboženskou svobodu.

Staví se proti nepřijatelnému zvyšování majetkových rozdílů a za dostupnost zaměstnání. Vyzdvihuje princip nezištnosti pro zlidštění ekonomického a politického rozvoje. Vrhá světlo na zmatené vršení lidských pseudopráv a ukazuje spojitost mezi skutečnými lidskými právy, povinnostmi člověka a lidskou přirozeností. Zabývá se demografickou krizí západní společnosti, která vyplývá z antikoncepční mentality a pojmání sexu jako zábavy. Vyslovuje se k ochraně životního prostředí a ukazuje na vazbu s ochranou člověka a jeho základních práv. Věnuje se bioetickým otázkám a varuje před rostoucím zneužíváním nových technologií proti člověku.

Caritas in veritate obsahuje mnoho inspirací pro současný život. Pokud jste ji ještě nečetli, neváhejte.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

KRISTUS – STŘED EVROPSKÝCH DĚJIN

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Duccio di Buoninsegna: Sestoupení do pekel (1311)
Foto: Wikipedia

Evropa se stala Evropou díky křesťanské víře, která v sobě nese dědictví Izraele, ale zároveň přijala to nejlepší z řeckého a římského ducha. Později do tohoto prostoru víry vstoupily germánské a slovanské národy; dodaly mu nová gesta a formy víry, ale zároveň teprve z něho dostaly své dějiny a svou identitu. Každý evropský národ smí a musí o sobě vyznat, že víra vytvořila náš domov a že bychom se ztratili, kdybychom víru odhodili. [...]

Postava Ježíše Krista stojí ve středu evropských dějin a je základem pravé-

ho humanismu, nového lidství. Když se totiž Bůh stal člověkem, pak člověk dostává zcela novou důstojnost. Je-li člověk pouze produktem náhodného vývoje, je samo jeho lidské bytí pouhou náhodou, a pak ho lze také jednou obětovat zdánlivě vyšším cílům. Když však Bůh stvořil a chtěl každého jednotlivého člověka, pak je tomu docela jinak. A když se sám Bůh stal člověkem, a když dokonce trpěl pro člověka, pak se člověk podílí na vlastní důstojnosti Boha.

<http://www.dbk-shop.de>

Přeložil P. Josef Koláček SJ

MNOZÍ POTŘEBUJÍ NOVÉ SETKÁNÍ S KRISTEM

Homilie Benedikta XVI. při mši svaté na zakončení synody o nové evangelizaci

Na pozadí zázraku uzdravení slepého Bartimaia Svatý otec připomíná, že mnoho lidí potřebuje novou evangelizaci, nové setkání s Kristem, který jim může znovu otevřít oči a uvést je na správnou cestu.

Vážené pánové a dámy, drazí bratři a sestry, zázrak uzdravení slepého Bartimaia má ve struktuře Markova evangelia významné místo. Je totiž zasazen na konec pasáže nazývané „výstup do Jeruzaléma“, tedy poslední Ježíšovy pouti na Velikonoce do Svatého města, kde Ježíš, jak ví, očekává utrpení, smrt a zmrtvýchvstání. Cesta do Jeruzaléma z údolí Jordánu vede přes Jericho a k setkání s Bartimaielem dochází u východu z města, „když Ježíš a jeho učedníci s velkým zástupem vycházeli z Jericha“ (Mk 10,46), oním zástupem, který zanedlouho při vstupu do Jeruzaléma prohlásí Ježíše za Mesiáše. Právě u této cesty seděl slepý žebrák Bartimaios, jehož jméno znamená „syn Timaiův“, jak podotýká evangelista. Celé Markovo evangelium je jakousi trasou víry, která postupně roste v Ježíšově škole. Učedníci

jsou prvními aktéry této objevné cesty, ale jsou tu i další postavy, které zaujmají důležité místo, a Bartimaios je jedním z nich. Je to poslední zázrak, který Ježíš vykoná před svým utrpením, a nikoli náhodou se týká slepce, člověka, jehož zrak ztratil světlo. Víme i z ostatních textů, že slepota má v evangeliích zásadní význam. Poukazuje na člověka, který potřebuje světlo Boží, světlo víry, aby opravdu poznal realitu a krácel cestou života. Podstatné je uznat vlastní slepotu, potřebu světla, jinak slepota potrvá navždy (srov. Jan 9,39–41).

Bartimaios je tedy v onom strategickém bodě Markova vyprávění představen jako vzor. Není slepcem od narození, nýbrž přišel o zrak. Je člověkem, který ztratil světlo, je si toho vědom, ale neztratil naději, dovede se chopit příležitosti setkání s Ježíšem a svěruje se

Mu, aby byl uzdraven. Když tedy slyší, že Mistr přechází kolem něho, zvolá: „Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!“ (Mk 10,47) a opakuje to hlasitěji (v. 48). Když jej Ježíš zavolá, ptá se jej, co od Něho chce, odpoví: „Mistře, ať vidím!“ (v.51). Bartimaios představuje člověka, který rozpoznává svou nemoc a s důvěrou volá k Pánu, že jej uzdraví. Jeho prosba je prostá a upřímná, příkladná a – podobně jako prosba celníka z chrámu „Smiluj se nade mnou hříšným“ (Lk 18,13) – vskutku vstoupila do tradice křesťanské modlitby. Při setkání s Kristem prožitém s vírou Bartimaios obdrží světlo, které ztratil, a zároveň vlastní důstojnost. Staví se na nohy a vydává se na cestu, která má od té chvíle vedení – Ježíše – a je stejná jako ta, kterou se ubírá Ježíš. Evangelista nám pak o Bartimaiovi už nic neříká, ale

ukazuje nám na něm, kdo je to učedník: ten, který ve světle víry následuje Ježíše „cestou za ním“ (v. 52).

Zvěstovat nově Krista tam, kde ochablo světlo víry

Svatý Augustin v jednom ze svých spisů vyslovuje o postavě Bartimaia velmi zvláštní postřeh, který může být zajímavý a příznačný také dnes pro nás. Svátý biskup z Hippony uvažuje o tom, že Marek právě v tomto případě uvádí nejenom jméno uzdraveného člověka, ale také jeho otce, a dochází k závěru, že „Bartimaios, syn Timaiův, byl velmi zámožnou osobností, jejíž bída musela být všeobecně známá a veřejně vyhlášená, protože nebyl jenom slepcem, ale i žebrákem, který sedával u cesty. Z tohoto důvodu chtěl Marek zmínit právě jeho, protože jakožto uzdravený ze slepoty mohl tento zázrak uvést ve známost, neboť pověst o neštěstí, které slepce postihlo, byla velká“ (*Il consenso degli evangelisti*, 2,65, 125). Tolik svatý Augustin.

Tento výklad, podle něhož Bartimaios byl zámožnou osobností, která upadla do nouze, přivádí k zamyšlení. Vybízí nás k reflexi o tom, že v našem životě existují drahocenné dary, které můžeme ztratit a které nejsou materiální. V této perspektivě by Bartimaios mohl představovat ty, kteří žijí na územích již dávno evangelizovaných, kde světlo víry ochablo, a kteří se vzdálili od Boha, jehož už nepokládají v životě za relevantního, tedy lidi, kteří ztratili velké bohatství, ztratili vznešenost – nikoli ekonomické či pozemské moci, nýbrž křesťanské důstojnosti; ztratili bezpečnou a pevnou orientaci života a často nevědomky žebrají o smysl života. Mnoho je lidí, kteří potřebují novou evangelizaci, tj. nové setkání s Ježíšem Kristem, Synem Božím (srov. Mk 1,1), který jim může znovu otevřít oči a uvést na cestu. Je příznačné, že na závěr zasedání biskupské synody o nové evangelizaci nám liturgie podává evangelium o Bartimaiovi. Toto Boží slovo má co říci zvláště nám, kteří jsme se v těchto dnech konfrontovali s naléhavostí zvěstovat nově Krista tam, kde ochablo světlo víry, tam kde oheň Boží jenom doutná a potřebuje být oživen, aby se stal živým plamenem, který dává světlo a teplo celému domu.

Iničiační svátosti

Nová evangelizace se týká celého života Církve. Týká se v první řadě řádné pastorační, která musí být více živena ohněm Ducha, aby zažehla srdce věřících, kteří pravidelně přicházejí do společenství v den Páně, aby se živili ze stolu Slova a Chleba života věčného. Chtěl bych zde zdůraznit tři pastorační linie, které vzešly ze synody. První se týká svátostí křesťanské iniciace. Opět se potvrdil požadavek doprovázet vhodnou katechézí přípravu

Je třeba nově zvěstovat Krista tam, kde ochablo světlo víry, kde oheň Boží jenom doutná a potřebuje být oživen, aby se opět stal živým plamenem.

Duccio di Buoninsegna: Uzdravení slepého muže (1311)
Foto: Wikimedia Commons

ke křtu, biřmování a eucharistii. Bylo poukázáno rovněž na důležitost pokání, svátosti Božího milosrdenství. Touto svátostnou cestou vede Pánovo povolání ke svatosti určené všem křesťanům. Vícekrát již bylo řečeno, že pravými protagonisty nové evangelizace jsou svatí. Ti mluví jazykem, který je všem srozumitelný: příkladem života a skutky lásky.

Misijní poslání ad gentes

Za druhé, nová evangelizace se podstatně pojí s misijním posláním *ad gentes*. Církev má za úkol evangelizovat, zvěstovat poselství spásy lidem, kteří dosud neznají Ježíše Krista. I během synodních

úvah bylo zdůrazněno, že existují mnohé oblasti v Africe, Asii a Oceánii, jejichž obyvatelé, aniž by si toho byli vždy plně vědomi, vroucně očekávají první zvěst evangelia. Proto je zapotřebí prosit Ducha Svatého, aby vzbudil v Církvi nový misijní dynamismus, jehož protagonisty budou zvláště pastorační pracovníci a věřící laici. Globalizace způsobila značný pohyb obyvatelstva, a proto je první zvěstování potřebné i v zemích dávno evangelizovaných. Všichni lidé mají právo poznat Ježíše Krista a jeho evangelium. Tomu odpovídá povinnost křesťanů, všech křesťanů – kněží, řeholníků i laiků – hlásat dobrou zvěst.

Předkládat pravdu o Kristu v dialogu a přátelství

Třetí aspekt se týká pokřtěných osob, které nežijí podle křesťanských požadavků. Během synodních prací bylo zdůrazněno, že tito lidé se nacházejí na všech kontinentech, zvláště v sekularizovaných zemích. Církev jim věnuje zvláštní pozornost, aby se opět setkali s Ježíšem Kristem, objevili radost víry a vrátili se k náboženské praxi do společenství věřících. Kromě tradičních a stále platných pastoračních metod se Církev snaží zavádět také nové metody, vytvářet nový slovník, vhodný pro určitou kulturu světa, předkládat pravdu o Kristu v dialogu a přátelství, jež má základ v Bohu, který je láska. V různých částech světa se Církev již vydala na takovouto cestu pastorační kreativity, aby se přiblížila lidem, kteří ztratili nebo hledají smysl života, štěstí a vposledku vlastně Boha. Připomeňme některé významné městské misie, „nádvorní národů“, kontinentální misii apod. Není pochyb, že Pán, Dobrý Pastýř, hojně žehná tomuto úsilí, které pochází ze zápalu pro Jeho Osobu a Jeho evangelium.

Noví evangelizátoři

Drazí bratři a sestry, Bartimaiovi se od Ježíše dostalo opět zraku a přidal se k zastupu učedníků, mezi nimiž byli zajisté i další, kteří byli Mistrem uzdraveni podobně jako on. Takoví jsou i noví evangelizátoři: lidé, kteří učinili zkušenost uzdravení s Bohem prostřednictvím Ježíše Krista. A jejich charakteristikou je

radost srdce, které spolu se Žalmistou říká: „Velikou věc s námi udělal Hospodin, naplnila nás radost“ (Žl 125,3). Také my se dnes s radostnou vděčností obrátíme k Pánu Ježíši, který je *Redemptor hominis* a *Lumen gentium*, a učiňme tak slovy modlitby svatého Klementa Alexandrijského: „Až dosud jsem při svém hledání Boha bloudil. Teď ale, když

mne osvěcuješ, Pane, nalézám skrze tebe Boha, přijímám od tebe Otce, stávám se tvým spoludědicem, neboť ses za bratra nestyděl. A tak se zbavme, zbavme zapomnění, které nás dělí od pravdy! Nevědomost, tu temnotu, jež překáží v cestě, jak mrákotu sejmeme a Boha, který je skutečným Bohem, nazírejme... Nám, v temnotě pohřbeným a ve stínu smrti

zamčeným, se rozzářilo z nebe světlo, jasnější než slunce, sladší než život zde“ (*Protreptikos*, 113,2 – 114,1, *Pobídka Řekům*. Herrmann a synové, Praha 2001, str. 173). Amen.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)

BANÁLNÍ KONEC KŘESŤANSKÉHO SVĚTA

Až budou historici za pár desítek let popisovat návštěvu Benedikta XVI. v Osvětimi, nevzpomenou jistě ani slovem na teofanickou duhu, která doprovázela papežovu promluvu v koncentračním táboře. I pokud se zachovají fotografie a filmy z té doby – znělo by to přece nepravděpodobně, málo originálně, snad až kýčovitě.

Stejně tak s lhostejností nebo s přimhouřeným okem přistupujeme dnes do ještě větší teofanické události, jakou bylo znamení kříže, které se na nebi ukázalo Konstantinovi Velikému spolu s ujištěním, že pod tímto znamením zvítězí. Na 28. října připadlo 1700. výročí jeho vítězství ve znamení kříže. Výročí uplynulo téměř bez povšimnutí. Benedikt XVI. však na něj upozorňoval už během návštěvy v Libanonu. Ledajaké výročí, ne vždy kulaté, se slaví daleko hlasněji než tento epochální přelom v dějinách naší civilizace.

Počínaje vítězstvím u Milvijského mostu začíná Konstantin budovat křesťanskou civilizaci. Mění zákony, odklání se od pohanství, buduje velké římské baziliky. Nakonec sám přijímá křest. Nic z toho by nebylo a nebyl by ani svět, v němž žijeme, nebýt tehdy onoho kříže na nebi. Z historického hlediska není důvod k pochybnostem. Událost totiž popsal první církevní historik Eusebius z Caesareje, který žil v téže době jako Konstantin, ba sám císař mu pod přísahou popsal své vidění. Svědky zjevení byly konec konců také vojáci budoucího imperátora.

Z teologického hlediska má ona událost všechny rysy soukromého zjevení.

Raffaello Santi: Zjevení kříže (1520–1524). Foto: Wikipedia

Nemusíme mu tedy vůbec věřit. Nelze ale ignorovat mocný Boží zásah do lidských dějin, právě tím totiž byla v podstatě bitva z Milvijského mostu a s ní spojená konverze Konstantina a celého císařství. Připomeňme, že ještě o rok před tím Řím křesťany pronásledoval. Perzekuce vyvrcholily za Diokleciánova panování. Církev byla zdecimovaná a oslabená jako nikdy předtím. Nad budoucností křesťanů visel velký otazník. Právě v takto tragické chvíli Bůh zasahuje a radikálně mění běh dějin.

Na nedávno zakončeném biskupském synodu o nové evangelizaci nechyběly drobné konflikty. Předseda Papežské rady Iustitia et Pax kardinál Peter Turkson ukázal biskupům rokujícím o evangelizaci, zejména v zemích s dlouhou křesťanskou tradicí, krátký film, který předpovídá ne-

vyhnutelný úpadek západního světa, oné *christianitas*, kterou začal budovat Konstantin. Podle autorů filmu, dovolávajících se sociologických analýz, o našem úpadku rozhodne demografie. Už za života našich dětí se Evropa i Spojené státy stanou oblastí s muslimskou převahou. Důvody jsou velmi prosté, oni děti mají, my ne.

Kardinál Turkson musel později vysvětlovat. Někteří totiž chybně pochopili film jako „strašení islámem“. Vůbec ne. Africký kardinál se pousmál nad Evropany, kteří se obšírně zaobírají svou budoucností, ačkoli v podstatě žádnou nemají. Země jako Itálie, Holandsko nebo Španělsko už vlastně neexistují. Pokud dnes většinu dětí ve školách představují cizinci, za pár let právě oni budou většinou společností.

Jinými slovy, naše situace je stejně beznadějná jako situace křesťanů na počátku 4. století. Výročí obrácení Konstantina nám nicméně připomíná, že dějiny jsou vskutku v rukou Božích.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista

Křesťanská Evropa se zrodila z Božího zásahu do lidských dějin. Dnes jej znovu naléhavě potřebujeme.

NA CESTĚ ODEVZDÁNÍ

Patrik František Kužela OP, jáhen Řádu bratří Kazatelů

„Zřící se sebe – tato veliká práce mi nastává,“ napsal fr. Patrik dva měsíce po své oblačce. Pán ho milovými kroky vedl po cestě odevzdání až k mučednické smrti, jejíž 70. výročí si letos připomínáme.

František Kužela se narodil 16. listopadu 1915 jako osmé dítě rolníku Františku Kuželovi ve Vlčnově č. p. 141. Pokřtěn byl hned dva dny po narození, 18. listopadu 1915, ve farním kostele sv. Jakuba ve Vlčnově.

Studia

Na základní škole vynikal velkým nadáním a po pěti třídách obecné školy ve Vlčnově složil v 11 letech přijímací zkoušky z němčiny a latiny na arcibiskupské gymnázium v Praze-Bubenci. Pro studia byl získán členem dominikánského řádu, nezapomenutelným P. Odilonem Pospíšilem, který v té době působil ve Vlčnově jako lidový misionář. František studoval na arcibiskupském gymnáziu u otců jezuitů jako řádový juvenista bratří Kazatelů s výborným prospěchem. Z kázání jeho spolužáka Antonína Zemka je dochována vzpomínka na bratra Patrika: „Už za svých studentských let nejen že vynikal inteligencí a nadáním, ale snažil se i o sebekázeň a prohloubení duchovního života a v tom smyslu působil i na druhé.“

Byl nadšeným turistou a obdivovatelem přírody, i když zdraví mu příliš nesloužilo. V roce 1934 se u něj projevil jistý typ leukémie, on se ale přesto vydal pěšky z Vlčnova přes Jižní Moravu až na Šumavu a odtud dál do Prahy – z jednotlivých míst posílal svým rodičům pohlednice, které se dochovaly v jeho rodném domě. Cituji z jedné ze zaslaných pohlednic rodičům a sourozencům datované 6. června 1934: „Snažím se poznávat vlast co nejvíc na vlastní oči, protože si myslím, že se tím rozšiřuje mé vzdělání.“

Vstup do řádu

Po maturitě s vyznamenáním 4. června 1935 vstupuje do Řádu bratří Kazatelů v Olomouci a přijímá řádové jméno

Fr. Patrik František Kužela OP. Foto: archiv OP

Znovu a znovu kypřit a hnojit zem své duše, aby se tam zrno Božího slova ujalo, aby bujně rostlo a přineslo co nejbohatší úrodu...

Patrik. O prázdninách 6. června 1935 sděluje rodičům v dopise své plány: „Po maturitě mě čeká aspoň 7 let studií. To ovšem již budu patřit řádu. Myslím to vážně a těším se na to, protože si myslím, že v dominikánském klášteře budu na svém místě a budu užitečnějším členem lidské společnosti. Chci být knězem, a to řeholníkem, dominikánem... rozhodl jsem se k tomu úplně svobodně...“

Duchovní růst

V noviciátě a v letech svého filosofického studia v Olomouci pracoval velmi houževnatě na zdokonalování své povahy a na svém duchovním růstu. V dopise

rodičům Kuželovým o tom píše 1. března 1938: „V klášteře se právě také začíná orat, jenomže v duši. Zítra začneme nanovo tu práci, kterou děláme vlastně znovu a den co den a která je vlastně jediný úkol našeho života – znovu a znovu kypřit a hnojit zem své duše, aby se tam zrno Božího slova ujalo, aby bujně rostlo a přineslo co nejbohatší úrodu... po ranní mši sv. to budeme hledět přenášet do denního života – protože bez takové snahy by ranní mše sv. i se sv. přijímáním byla pro naše duše marná, bez užitku. Ovšem to je nejtěžší ze všeho orání, protože to vyžaduje nejvíc námahy a úsilí a užitek nebývá dlouho vidět! No a podle toho, jak kdo bude z nás tu práci dělat poctivě, bude podle toho tolik chleba a úrody nejen pro nás, ale právě i pro vás všechny ostatní, kteří nám zapotřebujete tělesný chléb... vidíte, práce je dost, ovšem k takové práci vás nemůže přinutit nikdo – ani představený, to záleží na osobní svědomitosti každého a na jeho věrnosti k hlasu Božímu...“

František Patrik Kužela nikdy nehleděl na sebe, když se jednalo o pomoc druhým. Bylo vždy pro něho velkou radostí, mohl-li věnovat něco ze svého času nebo důkladných vědomostí svým spolubratřím. Pro své nadání – hlavně na jazyky, které byly jeho koníčkem (kromě latiny a němčiny studoval ještě řečtinu, angličtinu a francouzštinu) – byl poslán představenými na studia v cizině. V roce 1939 odcestoval do Paříže a odtud do Saulchoir poblíž biskupského města Tournai v Belgii. Měl se stát v budoucnu profesorem teologie.

Jáhenské svěcení

Když byla v témže roce 1939 Česká republika obsazena nacisty, bratr Patrik se přidal k hromadné protestní akci Čechů

v cizině a k žádosti adresované československému vyslanci v Paříži, aby bylo zavedeno české vysílání francouzského rozhlasu pro Čechy žijící ve Francii.

O prázdninách roku 1940 se vrátil do Olomouce, a protože se už potom kvůli válce nemohl dostat zpět do Francie, pokračoval ve studiích doma. Chystal se na kněžské svěcení a velmi se na tuto službu těšil, jak píše svým rodičům z Olomouce do Vlčnova dne 7. června 1940: „Musím vám sdělit radostnou zprávu a oznámit vám velikou milost, jakou udělí Pán mně a mnoha spoluobratrím: budeme svěceni na jáhny a tak už vstoupíme s pomocí Boží na poslední stupeň před svatým kněžstvím...“

Zatčení

Na československém vyslanectví našli nacisté jeho protest, a proto z Paříže přišel rozkaz od gestapa: zatknout v Olomouci Patrika Kuželu. Když byl 25. ledna 1941 odvezen členy gestapa do bývalé vojenské nemocnice v Olomouci, nikdo zřejmě netušil, jak vážné to může dopadnout. Co mu kladli za vinu, o tom sám píše v tajném dopise z vězení v srpnu roku 1941: „Po vzniku protektorátu jsem se přidal k hromadné žádosti Čechů v cizině o zavedení české čtvrthodinky u francouzského rozhlasu pro Čechy usazené ve Francii a Belgii, protože jim bylo znemožněno poslouchat Prahu, jakmile se ocitla v nepřátelské Říši... udělal jsem to jako po-

vinnost Čecha v přesvědčení, že nejde o politiku a že se to netýká Německa, ale v mém obvinění to bylo překrouceno. Tak přišli na mé jméno a zatkli mne...“

Vyšetřovací vazbu absolvoval v Olomouci a ti, co ho znali a byli s ním, vypravují o jeho statečnosti. Povzbuzoval ostatní, aby neztráceli naději a aby nikdy nezradili. Když přišli gestapáci s tím, aby se zatčení přidali k Němcům, že budou ihned propuštěni, Patrik to odmítl hned a všem promlouval do duše, aby se nenechali zvíkat jejich manévry, protože někteří z nich si chtěli nechat čas na rozmyšlenou. Patrik mluvil o statečnosti a o charakteru, zdůrazňoval jim, že ztratit svou vlast je totéž jako ztratit své rodiče, říkal jim, že i Kristus miloval svou zem a plakal nad jejím osudem. To pomohlo, a když gestapáci přišli následující den, našli tvrdé, odhodlané muže, kteří řekli: „Nikdy nezradíme!“ Ovšem nějak se proslýchlo, že tyto zpevněné charaktery má na svědomí Patrik Kužela se svým charismatem. Byl ihned v říjnu 1941 odeslán do Brna na Kounicovy koleje a zde si protrpěl tvrdé vyšetřování.

Umučen pro víru

Gestapo poznalo v Patriku Kuželovi nensmlouvavého inteligentního člověka – budoucího českého kněze –, a to stačilo k tomu, aby byl poslán do koncentračního tábora. Dne 21. listopadu 1941 dorazil do Osvětimi s pověstnou obávanou

známkou RU – *Rückkehr unerwünscht* (návrat nežádoucí). Koncentrační tábor brzy zdolal mladé, ne však příliš odolné tělo šestadvacetiletého nadějného člena dominikánského řádu Patrika Kužely. Jeho smrt je datována v osvětimské úmrtní knize dne 15. února 1942, jako příčina smrti je uveden zápal plic. Dochovalo se však svědectví spoluvězně o tom, že jeho smrt byla způsobena mučením. Vysloveným důvodem šikany ze strany gestapa byla jeho víra, kterou nemohla bestialita přemoci.

Oznamovací telegram o jeho smrti přišel rodičům do Vlčnova ze dne 17. února 1942. V lemech jeho šatstva, které posílal z vazby v Olomouci k výměně, byly nalezeny na motáčích básně, které nejlépe vypovídají o jeho neochvějné víře a statečnosti tváří v tvář utrpení.

30. července 1947 byl Patriku Kuželovi – jako účastníku národního odboje – udělen prezidentem Edvardem Benešem Československý válečný kříž 1939 in memoriam „v uznání bojových zásluh, které získal v boji za osvobození Republiky československé“. Toto vyznamenání zdobí jeho symbolický hrob na vlčnovském hřbitově.

Hana Prouzová Kuželová
(Mezitulky redakce)

Mgr. Hana Prouzová
Kuželová, praneteř
Patrika Kužely

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Bratr Geoffroy-Marie: Žít v Boží přítomnosti

Autor nás učí vnímat Boží přítomnost ve vlastním nitru, což vede k autentické odevzdanosti Bohu. Duchovní život pak již nepředstavuje vyčerpávající námahu, nýbrž radostnou zkušenost, že jsme nesení Láskou, která nezná hranic. Brož., 112 str., 130 Kč

Joël Pralong: Pryč s černými myšlenkami

Negativní myšlenky, které vedou k napětí ve vztazích a vyvolávají nechuť k práci či nevysvětlitelnou úzkost, se někdy zdají být neodbytné. Zápas s nimi byl znám již pouštním otcům. Čtenář v této knize nalezne účinné prostředky, jak se jim postavit: Ježíšovu modlitbu, rozjímání Božího slova, modlitbu chvály a mariánské modlitby. Brož., 112 str., 145 Kč

O SEBEOVLÁDÁNÍ

Proč bychom se měli omezovat?

Schopnost sebeovládání je dnes na ústupu a většinou se s ní už příliš nepočítá. Kam se dostává společnost, v níž úspěch slaví houževnatá agresivita, jež se nakonec stává normou?

Schopnost či umění, které před několika desítkami let bylo ceněno a bylo i součástí programové výchovy mládeže (Foglarovy bobříci), je dnes na ústupu a většinou se s ním ani moc nepočítá. Jako by nastupující kultura chápala sebeovládání jako pokrytecké zastírání skutečných pocitů, které brání opravdovému svobodnému rozvoji osobnosti. Proč bychom se měli omezovat? Proč bychom měli předstírat, že jsme jiní, než ve skutečnosti jsme? Proč máme respektovat nějaké konvence, které nás omezují. Proč bychom se měli vzdávat toho, co nám působí rozkoš? Kvůli nějakým konzervativním netolerantním moralistům? My si chceme přece užít života! Jsme takoví, jací jsme, a od ostatních vyžadujeme, aby nás respektovali!

Přehnaná tolerance

Tolerance je to kouzelné slovo, kterým lze dnes požadovat ochranu i pro různé excesy a úchylky. Označit někoho za netolerantního znamená nasadit mu psí hlavu a společensky ho znemožnit, stejně jako když se za vlády komunismu někdo nařkl z nesocialistického chování. Cokoli ten člověk řekne, už má punc nepatřičnosti a jeho slova nejsou brána vážně. Je tak zvaně „profláknutý“.

Odkud se asi berou obhajoby kriminálních zločinů typu: „Vůbec nevím, jak se mi dostal ten nůž do ruky a když jsem se vzpamatoval, ležela přede mnou v krvi a nedýchala.“ Automobilista, který někoho přejede a ujede, aniž by zraněnému poskytl pomoc, žádá o pochopení prohlášením, že „zpanikařil“. V obou případech jde o úplné vymizení jakéhokoli sebeovládání a odpovědnosti.

Posouvání hranic

Každá kultura vymezuje určité hranice, které jsou pro většinu společnosti závaz-

né, a jejich překročení je vnímáno negativně. To se prostě nedělá a nemusí se to nijak zvlášť zdůvodňovat.

Během vývoje se tyto hranice mohou posunovat, ale není to vždy společnosti ku prospěchu. Někdy v druhé polovině minulého století začala tzv. sexuální revoluce. Intimní oblast, která byla dříve ukrývána, se dostala na výsluní a sex byl degradován na zábavu. To vše pod hlavičkou odstranění pokrytectví.

Hieronymus Bosch: Zahrada pozemských slasti, detail (1504). Foto: Wikimedia Commons

Kulturní hodnoty jsou zastiňovány požitkářstvím. Život je hodnocen podle toho, jak je možno si ho užít.

Hnutí Hippies propagovalo volnou lásku, která byla dost nepochopitelně postavena jako alternativa proti válce. „Make Love Not War“ bylo tehdejší heslo, přičemž pod výrazem Love nebyla myšlena láska, ale nezávazná soulož. Není překvapující, že se přidali i homosexuálové, kteří se chtějí tímto způsobem bavit také. Důsledkem dalšího vývoje nezodpovědně svobodomyšlného počínání byla infekce, která se z opic přes homosexuály rozšířila na lidstvo v podobě

nemoci AIDS. Čím méně bylo sebeovládání, tím víc se nemoc šířila. Příznačné je, že televizní šot, který chtěl na nebezpečí promiskuity velmi zřetelně poukázat tím, že nad dovádějícím párem pod pokrývkou stála smrt a brousila si kosu, byl stažen jako nevhodný. Sebeovládání není tou uznávanou cestou. Populárnější je včas naučit děti navlékat kondomy. Reklamní šoty vycházely z obecně uznávaného trendu slogany „nevaž se, odvaž se“ a „poslouchej jen svou žízn“.

Kulturní hodnoty byly zastiňovány požitkářstvím. Život je hodnocen podle toho, jak je možno si ho užít. Chceme žít naplno! Ani ohled na druhého se moc nenosí. Chceme se bavit, pořádáme hlasité technoparty a je nám jedno, jestli se lidé v okolí vyspí. To, že mohou mezi nimi být nemocní, není pro nás zajímavé. Pokud nám to někdo chce zakázat, dovoláváme se práva na svobodnou seberealizaci. Podobně jako sprejeři, kteří zkrášlují fasády domů bez vědomí jejich majitelů. Přesto se najdou hlasy, které vandaly omlouvají, že se přece musí někde umělecky projevit. Pak se divíme, že se na silnici vyskytují ve stále větší míře gauneři, kteří vytlačují ze silnice nebo vybržďují někoho, kdo je, podle jejich názoru, omezuje. Proč bychom se měli ovládat? Z ohledu na druhého?

Vzdání se odpovědnosti

Sebeovládání jde ruku v ruce s pocitem odpovědnosti. Mám chuť říci někomu od plic, co si o něm myslím. Když to udělám, zdánlivě se mi uleví, ale posune to problém správným směrem, nebo to jen situaci ještě zhorší? Možná by se tolik rodin nerozpadalo, kdyby se rodiče víc ovládali. A jaký by to byl příklad pro děti, kterým raději rozbijeme rodinu, protože už se nemůžeme ovládnout!

Kam se dostává společnost, kde slaví úspěch houževnatá agresivita, která se nakonec stává normou?

Tažení homosexuálních aktivistů

Příkladem může být tažení homosexuálních aktivistů. Proces byl zahájen přeměnou homosexuality ze soukromého stavu na politické hnutí, které má počátek v USA. Hybnou myšlenkou bylo, že se homosexuálové a lesbičky liší od heterosexuálů tak, jako se Afroameričané, Latinoameričané, Japanoameričané a další etnické skupiny liší od Euroameričanů, a že gayové by měli překonat ostych a nenávisť k sobě samým a mohli a měli se pyšnit svou „nádhernou sexualitou“. Na konci 60. let aktivisté čerpali ze zkušeností různých protestních hnutí. Proti oficiální odmítavé kultuře se stavěli agresivně a konfrontačně a začali pořádat hlučné demonstrace. Málokdo ví, že Americká psychiatrická společnost APA vyškrtla homosexualitu ze seznamu duševních poruch po akcích ne nepodobných akcím nacistické SA, která narušovala schůze konkurenčních politických stran v Německu před uchopením moci Hitlerem, i když ne tak násilnými.

Další vývoj už byl pod vlivem politických tlaků, které se takticky stupňují po dosažení jednotlivých mezistupňů. Od dosažení tolerance přes uznání plnohodnotné varianty sexuálního sebevyjádření, registrovaného partnerství, osvojení dětí homosexuálními páry, osvětu ve školách a školách až po agresivní penalizaci protinázorů. I když se homosexualita deklaruje jako vrozená a neměnná, což vědecky prokázáno nebylo, u heterosexuality se to tak striktně nebere a homosexuální aktivisté se snaží pro svoji sexuální orientaci získat co nejvíc lidí. Čím bude homosexualita rozšířenější, tím víc bude přijímaná jako normální. V amerických školách jsou mezi mládeží rozšiřovány dotazníky typu:

– Co myslíš, že způsobilo tvou heterosexuality?

– Je možné, že heterosexuality je jen etapa, ze které vyrosteš?

– Pokud jsi nikdy nespas s někým stejného pohlaví, jak můžeš vědět, že bys to nepreferoval?

– Je možné, že pouze potřebuješ dobrý zážitek s gayem?

Ti, kdo poukáží na homosexuální pedofilii, nebo nesouhlasí s představováním homosexuálních rodin svým dětem v mateřské školce, jsou udáváni a obžalováni z pomluv či jiných zástupných přestupků.

Angelo Bronzino: Temperantia (1541)
Foto: Wikimedia Commons

Každý z nás se potýká s nějakou závislostí. Lze spekulovat, proč jsme ji dostali, ale není biblické resignovat na sebeovládání a glorifikovat ji jako vzácný Boží dar.

Církve a homosexualita

U nás tak daleko zatím nejsme. Zákon o registrovaném partnerství byl na šestý pokus odhlasován poslaneckou sněmovnou těsnou většinou 101 hlasů v lednu 2006 s tím, že osvojování dětí homosexuálními páry nepřichází v úvahu. Proti zákonu o registrovaném partnerství se sice mnohé církve vyslovily, ale jejich hlas byl označován za konzervativně tmářský. Naopak v některých sborech Českobratrské církve evangelické, která je velice různorodá, bylo homosexuálním párům požehnáno.

Protože to vzbudilo nemalý rozruch, synod ČCE přijal dokument „Problema-

tika homosexuálních vztahů“, který se všemožně snaží oslabit biblické stanovisko a přizpůsobit se společenské poptávce o nezávadnosti homosexuality. Samozřejmě dospívá ke zcela opačnému závěru než Karl Barth, který je považován za největšího teologa 20. století.

Když se letos v srpnu pořádal v Praze již druhý průvod homosexuálů hrdě oslavující homosexuální kulturu, přidávali se k nim někteří křesťané přesvědčení, že Bůh homosexuály jejich orientací vybavil, a tudíž je jejich homosexuální chování v pořádku a je správné je podpořit. Dokonce byl poskytnut kostel sv. Martina ve Zdi k ekumenické bohoslužbě v rámci festivalu Prague Pride, což bylo hodnoceno jako průlomové a srovnáváno s prvním vysluhováním eucharistie pod obojí v témž kostele v 15. století. Vznikla i myšlenka, že nad symbolem kalicha by se mohla klenout duha na paměť této historické události. Nic proti účasti homosexuálů na bohoslužbách, ale v souvislosti s propagací homosexuálního chování celé akce je takto vstřícný přístup víc než diskutabilní.

Kam vede odstranění zábran

Vstřícné přijetí průvodu hrdosti homosexuálů v Praze vedlo až k natáčení tvrdého gay porna při plném provozu v pražském metru. Bylo to jistě také sebevyjádření homosexuálního chování a jeho dotažení mezi cestujícími ve vagonu metra, kde dva mladíci na podlaze provozovali anální sex, vzalo dech i našim, jinak vstřícným sdělovacím prostředkům.

Odstraněním zábran se vlak volných mravů rozjede zcela nekontrolovatelně a zasahuje celou společnost prakticky ve všech oblastech. Normy chování padají, odpovědnost klesá, protože se nemá vůči komu ani čemu vymezit. Nastává krize autorit. Přežívá sice povědomí, že chovat se nezodpovědně není správné, ale chybí představa i obsah. Odpovědnost vůči společnosti byla zdiskreditována nacistickým Německem i komunistickým Sovětským svazem. V obou zemích byla zneužita k vybudování totalitní moci.

Když se někoho zeptáte, komu se cítí být odpovědný, dostanete většinou odpověď, že sám sobě. To je samozřejmě kořen

problémů. Jestliže jsem normou hodnot já sám, chovám se tak, jak sám uznám za vhodné a jak mi to nejvíc vyhovuje. A protože přirozeně každý fandí sám sobě, dochází k dekadenci celé společnosti.

Poslání Církve

Určitým korektivem by měla být Církev, která ukazuje na odpovědnost vůči autoritě Boží, a té se musí ze své podstaty sama podřizovat. Jedině tak může fungovat jako sůl země a světlo světa. V ní se do světa prolamuje Boží království, a tak vždycky vzniká napětí mezi ní a světem, i když evangelium přináší úžasnou naději. Proti ní stojí antikristovské síly, které se jí snaží co nejvíc oslabit a zdiskreditovat. Protože tu skutečně probíhá boj, je pozemská Církev označována jako bojující. Její zbraně jsou však duchovní a měla by se chránit, aby se nepřizpůsobovala světu. Každé selhání v tomto smyslu má za následek ztrátu slasti a zakrývání světla, které má do temnot svítit. Církev má vydávat svědectví vhod i nevhod a nemá žadonit o uznání světa, jako tomu bylo

na příklad v době komunistické nadvlády, kdy se ozývala prohlášení, že i my křesťané budujeme socialistický řád.

Křesťanství je dynamické náboženství, které každého, kdo ho bere vážně, zušlechťuje. Pod vlivem evangelia se stupnice hodnot věřícího člověka mění. Člověk se snaží odvrhnout to, co ho sva-

„Oblect se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadali vášním.“ (Řím 13,14)

zuje, a rozvíjet dary, které vedou k službě. Není to snadné, což dokládá i apoštol Pavel ve svém listu Římanům (Řím 7,20). Spoléhá na Boží pomoc i odpuštění v Kristu, ale nic nefunguje bez přispění naší vůle a sebeovládání. Už 2400 roků před Kristem napsal egyptan Ptahhotep ve své *Knize moudrých rad do života*: „Odvrať svůj obličej a krot se, když plameny vášně zachvátí tvé srdce.“ Pavel

upřesňuje: „Oblect se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadali vášním“ (Řím 13,14). Církev je tu od toho, aby tomu poskytovala prostředí a posilovala naději. Čerpá přitom ze svatých Písem, která jsou nepřebernou studnicí zkušeností Božího lidu. Bůh miluje hříšníka, ale nenávidí hřích, staví se proti pyšným, ale pokorným dává milost. Korektivem zákonictví je láska. Soud náleží výhradně Bohu, ale máme se vzájemně napomínat a varovat, protože ďábel obchází kolem jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil.

Každý z nás se s nějakou závislostí více či méně úspěšně potýká. Můžeme spekulovat, proč jsme ji dostali, ale není biblické rezignovat na sebeovládání a glorifikovat ji jako vzácný Boží dar.

Pavel Tůma
(Mezitimulky redakce)

Pavel Tůma,
člen předsednictva
Etického fóra ČR

ZA CO MŮŽE KONCIL?

Rozhovor s filosofem Robertem Spaemannem

Před padesáti lety začal Druhý vatikánský koncil, o němž se říká, že Církvi vytyčil cestu vstříc moderně. Filosof Robert Spaemann vidí věci jinak a v rozhovoru, který poskytl listu *Die Welt*, předkládá velmi kritické hodnocení tehdejších událostí.

Účastnil jste se oslav jubilea Druhého vatikánského koncilu. Je to pro vás osobně důvod k oslavě?

Vlastně ne. Je třeba otevřeně říci, že koncil především zahájil éru úpadku. Oslava není dost dobře možná tváří v tvář skutečnosti, že již v průběhu koncilu tisíce kněží opustily svoji službu.

Může za to koncil?

Koncil byl součástí pohybu, který pohltil celý západní svět, součástí kulturní revoluce. Papež Jan XXIII. tehdy řekl, že cílem koncilu je „aggiornamento Církve“.

Mnozí to překládali jako „přizpůsobení se“, přizpůsobení se světu. To je ovšem nedorozumění. Aggiornamento znamená aktualizovat protiklad Církve a světa – který vždy existoval a existovat i nadále musí – pro dnešní dobu. To je opak přizpůsobení.

Ale sám Jan XXIII. přece ve své zahajovací řeči na koncilu vzbudil očekávání, že jde o přizpůsobení.

To je pravda. Jan XXIII. byl hluboce zbožný muž. Byl však ovlivněn optimismem, který lze označit téměř za hanebný. Tento

optimismus nebyl oprávněný. Ostatně, křesťanská dějinná perspektiva přece podle Nového zákona říká, že na konci dojde k velkému odpadu a dějiny budou spět k Antikristu. O tom ale na koncilu nepadlo ani slovo. Vše, co by mohlo poukazovat na střet a naznačit konflikt, bylo odstraněno, dokonce i ze zpěvníků. Požehnání měl dostat emancipačtější a kulturně revoluční „duch doby“.

Když v Německu začátkem roku soud rozhodl, že o Církvi lze beztrestně mluvit jako o „sektě zneužívatelů malých dětí“

Světelný průvod, jenž byl součástí oslav 50. výročí Druhého vatikánského koncilu. Foto: <http://conggiao.info>

[v německém originále je použit velmi vulgární výraz, pozn. překl.], neprotestoval nikdo. Má tohle také nějakou souvislost s duchem Druhého vatikánského koncilu?

Ano. Koncil způsobil, že katolíci zvlažněli. Církev se vždy nacházela v boji, v duchovním boji, nikoli válečném, ale pořád to byl boj. Apoštol Pavel mluví o zbroji světla, přílbici víry apod. V dnešní době se slovo „nepřítel“ stalo neslušným a pohoršlivým výrazem. Tím se ale příkaz „milujte své nepřátele“ stal nepoužitelný, protože už nesmíme mít žádné nepřátele. Pro takzvané pokrokové katolíky existuje už vlastně jenom jeden nepřítel – tzv. tradicionalisté. To je nepochybně dědictvím koncilu. Na urážky víry a Církve bychom my, křesťané, určitě neměli odpovídat násilím. Měli bychom však mít právo protestovat.

Texty, které koncil po několikaletých jednáních schválil, jsou mlhavými kompromisy. Kdo tehdy vlastně vyhrál, reformátoři, či tradicionalisté?

Žádný z nich. Obě strany se na koncilu často chovaly jako politici. To platí zejména pro stranu pokrokářů. Ti, když předpokládali, že pro nějaké usnesení nezískají většinu, vtěsnali do kompromisního návrhu nějakou všeobecnou klauzuli, o níž věděli, že bude možné ji po koncilu změkčit. Často pracovali skutečně konspirativně. A až do dnešní

Církev musí dělat to, co dělala vždy: vždy znovu se musí obracet. Žije ze svatých, kteří jsou živými příklady obrácení.

doby mají rozhodující slovo při výkladu koncilu. Postupně se však prosazuje nové porozumění. Pomalu si přestáváme nahlávat do vlastních kapes. Vše dnes tak strašně upadá: lidé popírající zmrtvýchvstání Ježíše Krista smí zůstat profesory teologie a kázat na mši svaté. A naopak, ti, kteří nechtějí platit církevní daň, jsou z Církve vyhozeni. Tady přece něco není v pořádku.

Co jste myslel tím, když jste řekl, že novátoři si nárokují privilegium na výklad koncilu?

Uvedu tři příklady. Dnes se často říká, že chybělo jen velmi málo, aby koncil zrušil celibát a že je třeba toto směřování dovršit do konce. Přitom žádný jiný koncil předtím nehájil celibát s takovým důrazem jako právě poslední koncil. Druhý příklad: Němečtí biskupové v tzv. Königsteinském prohlášení oznámili, že nauka Církve ve věci „pilulky“ [antikoncepční, pozn. překl.] není závazná. Koncil přitom řekl pravý opak, totiž, že nauka Církve je pro svědomí katolíka v této věci

zavazující. Nebo třetí příklad: Každý ví, že koncil povolil národní jazyky pro slavení liturgie. Sotvakdo ale ví, že koncil především konstatoval, že vlastním liturgickým jazykem západní Církve je a zůstává latina. Papež Jan XXIII. zvláště pro tento účel napsal encykliku o významu latiny pro západní Církev.

Co vám vadí nejvíc?

Nemám na mysli jednotlivá rozhodnutí. Dnes jde opravdu spíš o to, co se z koncilu udělalo. Snad se jednou znovu začnou číst originální texty. Již ke konci koncilu se vynořilo, jak napsal Joseph Ratzinger, cosi jako příznak, co bylo nazváno „duch koncilu“ a co mělo jen málo společného s jeho skutečnými závěry. „Duch koncilu“ je jen vůle novátorů. Dodnes se takzvaní reformátoři při všech možných reformních idejích odvolávají na „ducha koncilu“ a myslí tím jen přizpůsobení. Dnes však potřebujeme opak „zesvětštění Církve“, na které si stěžoval již Luther. Potřebujeme to, čemu papež říká „odsvětštění“.

Napsal jste: „Opravdový pokrok někdy vyžaduje opravu kurzu a za určitých okolností také kroky zpět.“ Jak by se měla Církev obrátit?

V podstatě musí udělat to, co dělala vždy: vždy znovu se musí obracet. Žije ze svatých, kteří jsou živými příklady obrácení. Není zajisté v pořádku, když se Církev v Německu, jíž patří nakladatelství Weltbild, léta nechává financovat z prodeje pornografických materiálů. Věřící na to deset let upozorňovali své biskupy, a nic se nestalo. Teď, když vše vyšlo najevo, sekretář německé biskupské konference ještě k tomu tyto věřící pohrdavě odsoudil jako „fundamentalisty“. Že byla tato obchodní praxe pozastavena až nyní, má s obrácením zjevně málo společného.

Lucas Wiegelmann
<http://www.welt.de>
Překlad Mária Pešeková

Prof. Dr. Robert Spaemann (*1927), německý katolický filosof, přítel Benedikta XVI.

JE ŠIMPANZ NAŠÍM PŘÍBUZNÝM?

Dnešní formou ateismu je popření člověka jako Božího stvoření.
(Jan Pavel II., 1998)

V článku „Zápas o spásu duše“ (*RC Monitor* 20/2012) hodnotí Michaela Freiová situaci současné společnosti v kontextu antropologické revoluce a liberálních postojů: „změny... vyústily v antropologickou revoluci“; „ztratili jsme dnes smysl pro transcendentno“; a cituje profesora Edmunda Mazza z Los Angeles, že „moderní svět zapomněl na svůj křesťanský původ“. Ale tomu se přece není co divit! Když i Církev, pokud se týče původu člověka, o tom neříká v podstatě nic jiného, než co o tom – v rozporu se svědectvím Písma i poznáním vědy – tvrdí dnešní naturalisticky založená biologie. Těžko potom nad důsledky antropologické revoluce naříkat.

Člověk v pohledu současné biologie

Uznávám, že titulky tohoto článku zní jako provokace. Taková je ale situace, pokud se týká názoru současné přírodovědy na původ člověka. Prof. Ernst Mayr, guru evoluční biologie (kdosi ho nazval Darwinem 20. století), nám ve své knize *Co je evoluce?* (2009) překládá tento scénář: Vývoj našeho rodu začal kdysi dávno v moři (konkrétně to byly lalokoploutvé ryby); před nějakými 200 mil. let naši vodní předkové vystoupili na souš a vývoj pak pokračoval, až se zde před 25 mil. let objevili lidoopi. Ze společného předka se před 6–8 mil. let oddělily dvě větve, z jedné se vyvinul šimpanz a z druhé tvor zvaný Australopithecus. Od toho pak vývoj vedl přes Homo erectus až ke vzniku našeho druhu v době před 200 tisíci lety. Důkazy svědčí o tom, uzavírá prof. Mayr, že našimi nejbližšími příbuznými jsou šimpanzi, kteří „jsou příbuznější člověku než gorilám“. Pokud jde o otázku původu lidského vědomí, prof. Mayr odpovídá: „Odpověď je skutečně jednoduchá: ze zvířecího vědomí! Předpoklad o jedinečnosti lidského vědomí je široce rozšířen. Naprosto neoprávněně.“

Tento pohled na člověka je nedílnou součástí evolučního konceptu, který živou přírodu vidí jako výsledek spontánního

procesu transformace hmoty od původního chaosu do současné vysoce strukturované podoby. V našem kulturním okruhu byla v tomto ohledu po dlouhou dobu autoritou Bible s její zprávou o stvoření, to se však na počátku novověku začalo měnit. Zlomem se stalo, když roku 1859 Charles Darwin uveřejnil svůj spis *O vzniku druhů*. Původu člověka se v této knize sice vyhnul (k tomu došlo až později), ale diskuse na toto téma tím byla přesto otevřena. Její povahu ilustruje střet mezi filozofem Thomasem Huxleyem a biskupem Samuelem Wilberforcem, ke kterému došlo v červnu 1860 – půl roku po vydání Darwinovy knihy – na setkání přírodovědců v Oxfordu. Biskup Wilberforce byl členem Královské společnosti (obdobu naší Akademie věd), Thomas Huxley byl přesvědčeným Darwinovým stoupencem, který sám sebe označoval za „Darwinova buldoka“. Jejich střet vešel do dějin tím, že se Wilberforce v jedné chvíli oponenta zeptal, zda pochází z opice „z dědečkovy nebo babiččiny strany“. Později se však teologie dostala do defenzívy, názor o evolučním původu člověka ztratil svůj emotivní náboj, ale naopak se stal součástí běžného popisu života.

Evoluční původ člověka jako teologický problém

Máme se evolučnímu pohledu na člověka bránit? Mínění v církvích je rozděleno, vliv evolučního paradigmatu je jasně patrný. Pokud jde o katolickou církev, ta původně Darwinovu teorii odmítala, k rozhodující změně došlo encyklikou papeže Pia XII. *Humani generis* z roku 1950, která je citována v dokumentech Druhého vatikánského koncilu. V encyklice se říká, že samotný princip evoluce není v rozporu s katolickým učením, s výhradou o původu duše člověka, která je (vždy při početí) stvořena bezprostředně Bohem. Od „fundamentalistických proudů“ a „různých směrů kreacionismu“, které se hlásí k tradičnímu pohledu na stvoře-

ní, se římskokatolická církev distancuje. Obdobné názory se objevují i na protestantské straně. Tak např. Pavel Javornický, biolog z Církve bratrské, v knize *Když se víra s vědou nehádá* (2008) říká: „Vytvoření našich těl nebyla Boží sochařská práce. Stvořitel si je připravoval dlouhými postupnými změnami našich polozvířecích předků – hominidů. V tom měl Darwin zřejmě pravdu... Biblicky orientovaný křesťan proto nemusí být pohoršen úvahami o tzv. živočišném původu člověka.“ Podobně R. J. Berry, profesor genetiky z Londýnské univerzity, říká: „Nový zákon považuje Adama za předka celé lidské rasy. Pohled dnešní biologie je jiný. S našimi vědomostmi je více konzistentní předpokládat, že Bůh použil přírodních procesů a stvořil člověka z těla opice, které připravil evolučním procesem.“

Z biblického hlediska se ale s takovým přístupem dostáváme do velkých rozporů. Adam je v takovém pohledu jen určitým druhem symbolu pro Boží stvořitelství čin duchovní povahy, kterým Bůh navazoval na nemilosrdný konkurenční boj o přežití. S konstatováním Pavla Javornického na jiném místě (2011), že „přírodní věda považuje smrt za součást života celého společenstva, kde jedni dělají místo druhým“ se z biblického hlediska nelze spokojit. Je třeba se ptát, jaký je původ utrpení a smrti, které součástí původního „velmi dobrého“ stvoření být nemohly. Bez smrti by totiž evoluce nebyla vůbec možná. Biolog Hans Mohr to vyjadřuje takto: „Kdyby nebylo smrti, nebylo by ani života. Z tohoto axiomu evoluční teorie nevede žádná cesta ven. Pokud tedy přijímáme evoluci jako „reálné stvoření“, přijímáme tím také svoji smrt jako pozitivní a tvořivý faktor.“ Podobně to vyjádřil v závěru své knihy *O vzniku druhů* už Charles Darwin (1859): „Takto přímo vyplývá z boje v přírodě, z hladu a smrti ten nejněžnější pojem, který můžeme vůbec pochopit, totiž vznik vyšších zvířat.“ V globálním pohledu evoluce je smrt chá-

pána jako princip s hluboce pozitivním obsahem. To je pravým opakem učení Bible, podle které je smrt nepřítelem, který byl přemožen zmrtvýchvstáním Ježíše Krista: „... jako poslední nepřítel bude přemožena smrt“ (1 Kor 15,26). Smrt je znamením porušeného stvoření, v evolučním pohledu není žádný prostor pro fyzické důsledky Adamova pádu.

Souhlasím s tím, co k tomu ve svých *Základech teologie* říká Charles H. Ryrie: „Přesné informace o původu lidstva nám poskytuje pouze zpráva obsažená v Bibli... Součástí stvoření člověka nebyly žádné evoluční procesy, jež by vyžadovaly

existenci nějakých jednoduchých forem, které bychom snad mohli označit jako pod-lid-ské, ne-lidské a před-lidské... Genesis 2,7 tuto teorii v ničem nepotvrzuje.“ Otázka položená v názvu tohoto článku není nepodstatná, naopak má hluboké teologické souvislosti. Osobně na ni odpovídám: Ne, šimpanz mým příbuzným určitě není.

Josef Potoček

Ing. Josef Potoček (*1943),
vystudoval chemii, v letech
1989–2009 působil
ve veřejné správě

Použité prameny

- Ernst Mayr, *Co je evoluce? Aktuální pohled na evoluční biologii*, Praha 2009
Miloslav kardinál Vlk, *Evoluce – postoj církve k problému*, 28. 1. 2009
Václav Frei, *Darwinismus dnes očima českého katolíka*, RC Monitor 12. 3. a 26. 3. 2009
Pavel Javornický, *Když se víra s vědou nehádá*, Praha 2008
R. J. Berry, *I believe in God...*, in: Derek Burke (Ed.), *Creation and Evolution*, 1985
Pavel Javornický, *Evoluční teorie a křesťanství, Zápasy o duši* 107 (leden 2011)
Hans Mohr, 1983; in: Reinhard Junker, *Leben durch Sterben?* 1993
Charles H. Ryrie: *Základy teologie*, 1994

ZJEVENÍ BOŽÍ PRAVDY

Bůh ve své velké dobrotě zařídil, aby to, co zjevil ke spáse všech národů, zůstalo navždy neporušené a bylo předáváno všem pokolením. (*Dei verbum* 7)

Málokdo z nás asi zakusil, že by k nám osobně Bůh mluvil přímo. On to opravdu mnohokrát neudělal. Několikrát ovšem ano. Mluvil s patriarchy a proroky a skrze ně učil vyvolený národ. A nejvíce, když se stal člověkem a chodil po Judsku a Galileji a učil zástupy, a především když svěřoval Boží pravdy svým učedníkům a apoštolům.

Autor listu Židům shrnuje tuto skutečnost slovy: *Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Pán v minulosti k našim předkům skrze proroky. V této poslední době však promluvil k nám skrze svého Syna* (Žid 1,1–2).

Ve skutečnosti nemůžeme říkat, že nemáme jak poznat Boha, když ho nejen nevidíme, ale ani neslyšíme. Byli totiž lidé, kteří ho slyšeli a v jistém smyslu i viděli – totiž především Krista v jeho lidství. Můžeme namítnout, že jsme u toho nebyli a všichni tito lidé jsou už dávno mrtví. Jejich svědectví ovšem žije dál.

Mnozí patriarchové a proroci zapsali to, co jim Bůh zjevil. Stejně tak i učedníci a apoštolové Krista. A sám Kristus, Boží Syn, ustanovil Církev, založil ji na apoštolech, které si vybral, a zvláště na Petrovi, jemuž svěřil prvenství ve své

Církvi. A své Církvi svěřil, aby věrně a nezměněně uchovávala vše, co Bůh zjevil, a předávala to dál. Proto to byla Církev, která z moci jí svěřené rozhodla, které texty věrně zachycují Boží zjevení, a tvoří tak seznam knih Písma svatého. A je to Církev, která předává i ty zjevené pravdy, které nebyly zapsány nebo zařazeny do Písma svatého. Už sám apoštol Jan zmiňuje tuto skutečnost, že zdaleka ne všechno Boží zjevení je zapsáno, a nedostane se tedy nikdy do Bible: *Je však ještě mnoho jiných věcí, které Ježíš vykonal. Kdyby měla být vypsána každá zvlášť, myslím, že by celý svět neobsáhl knihy o tom napsané* (Jan 21,25).

Dnes je nám tedy přístupné vše, co Bůh zjevil. A nemůžeme se spokojit pouze s Písmem svatým, přestože obsahuje značnou část Božího zjevení. Církev uchovávala a předává pravdu o Bohu i o člověku a jeho cestě k Bohu.

Na koho se obrátit, když se ke Kristu hlásí tolik lidí? Kristova Církev je jedna. Jako je jeden ženich – Kristus, je také pouze jedna nevěsta – Církev. Ona je ustanovena svatým Bohem k našemu posvěcení, proto je svatá. Ona je určena pro všechny lidi na celém světě bez ohle-

du na rasu nebo národ. Ona je určena pro všechny časy, bez ohledu na letopočet nebo politický režim. Je prostě katolická – všeobecná. A je apoštolská. Smrtí apoštolů nezemřela. Je na nich postavena a žije a roste dál. Proto apoštolové ustanovili své nástupce biskupy a jejich pomocníky kněze.

Proč věřit Církvi, že skutečně dodnes uchovávala nezměněné pravdy Bohem zjevené a věrně je předává dál, zvláště když vidíme hříšnost mnoha jejích členů a svatost mnoha jiných nejde tak snadno vidět? Sám Kristus přikázal své mladé Církvi, aby šla a učila všechny národy, křtila všechny lidi a učila je zachovávat všechno, co jí sám přikázal. A tehdy jí výslovně slíbil: *Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!* (Mt 28,20) Neschází jí ani autorita, ani moc. Obojí má od Krista. Proto právě skrze ni můžeme s jistotou jakožto od spolehlivého svědka poznávat všechny pravdy Bohem zjevené.

fr. Cyprián Suchánek OP

P. Mgr. Cyprián Suchánek OP, rektor kostela sv. Bartoloměje v Praze

Jak to vidí Ondřej Vaněček

Svatí Roku víry aneb Jak na to

Pernaté čelenky slovutných náčelníků kmene zářily v zástupu poutníků na svatopetrském náměstí v Římě o třetí říjnové neděli. Tento etnický akcent zvýraznil katolicitu víry hlučícího davu pronárodů, jehož pestrý vzorek se shromáždil před vatikánskou bazilikou, aby se radoval z toho, že lidé z jejich středu byli prohlášeni za světce.

Obřadně vyparádění indiáni se ve Vatikánu obvykle tolik nevyskytují, ale tentokrát byla opravdu dobrá příležitost – mezi sedmi kandidáty svatořečení byla totiž **Kateri Tekakwitha**, zvaná „Lilie Mohawků“, první severoamerická domorodka, která byla prohlášena za svatou. Mladá žena vydávala svému lidu svědectví uchováním čistoty z lásky ke Kristu, čímž ovšem šla proti proudu – proti společenským zvyklostem. Zemřela ve 24 letech. Jak vidíme, přesto za ní stojí obdivuhodné dílo – zrníčko, které zasela, Náčelník náčelníků dál rozmnožuje. Také ostatní, kteří byli toho dne svatořečení, jsou hlasatelé evangelia. A jaký to byl den?

„Tuto třetí říjnovou neděli, na niž připadá Světový den misí, jim (svatořečeným – pozn. aut.) Církev naslouchá s obzvláštní intenzitou a obnovuje svoje vědomí, že je zcela a natrvalo ve službě

člověku a evangeliu jako Ten, který daroval sebe sama obětováním života,“ řekl v homilii Benedikt XVI. při mši svaté, kterou slavil s biskupy z celého světa – zrovna se účastnili synody o nové evangelizaci.

Je to zřetelná náповěda, jak naložit s ní i s právě zahájeným Rokem víry. Mladá indiánka jdoucí zcela proti proudu. Pro svou víru umučení jezuita **Jacques Berthieu**, pečující o domorodce na Madagaskaru. Zabit pro věrnost Kristu byl i Filipínek **Pedro Calungsod**, pomocný katecheta jezuitských misionářů. Italský kněz **Giovanni Battista Piamarta** „vnímal požadavek kulturní a sociální přítomnosti katolicismu v moderním světě“ a založil četná apoštolská díla pro mládež. Na tu soustředila své dílo i španělská řeholnice **Maria del Carmelo Sallés y Barrangeras**. Františkánka **Marianna Cope** pečovala o malomocné, dokonce o P. Da-

miana na Molokai. Touhu **Anny Schäffer** z Mindelsteinu vstoupit do misijního řeholního řádu naplnil Pán tak, že „bolestné lůžko se jí stalo řeholní celou a utrpení bylo její misionářskou službou“.

Také my bychom se měli trvale snažit „darovat sebe sama obětováním života“, vždyť čas našich životů nepatří nám, ale Bohu. „Obětovat“ může znamenat i *pouze* „věnovat“ čas svého života úsilí o spásu ostatních. Nemusíme tedy za to hned výslovně umírat a vyrážet kamsi mezi lidožrouty (ostatně není vyloučeno, že se nám křtu krve může dostat i zde). Evangelizovat můžeme tedy ty, kteří slaví Vánoce a Velikonoce, ale víře jsou velmi vzdáleni. A tak „obnovme svoje vědomí“, že jsme „zcela a natrvalo ve službě člověku a evangeliu“.

Ondřej Vaněček
publicista a grafik
(citace Radio Vaticana)

Kalich spásy

Žalmista se zamyslel nad tím, co všechno dostal od Boha, a rozhlédl se po velkých darech milosti Všemohoucího: ten ho stvořil; hledal ho, když se mu ztratil, a když jej našel, dal mu milost; pomohl mu, když s chatrnými silami bojoval, a nenechal ho na holičkách, když byl v nebezpečí; ozdobil ho korunou, když zvítězil, a sebe sama mu nabídl za odměnu. Když si toto všechno žalmista uvědomil, zvolal: *Čím nyní odvděčím se Pánu za všechno, co mi prokázal? Do rukou vezmu kalich spásy.* Jaký je to kalich? Kalich utrpení, hořký, ale uzdravující. Kalich, jehož by se nemocný bál dotknout, kdyby se z něho nejdřív nenapil lékař. Takový

je to kalich. Poznáváme ten kalich z úst Kristových, když říká: *Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich.*

O tomto kalichu říkali mučedníci: *Do rukou vezmu kalich spásy a jméno Páně oslavím.* Nebojíš se však, že nebudeš

mít dost síly? Jak to, že se nebojíš? Vždyť budu vzývat jméno Páně. Jak by mohli mučedníci zvítězit, kdyby v nich nezvítězil ten, který řekl: *Buďte dobrě myslí, já jsem přemohl svět.*

svatý Augustin

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

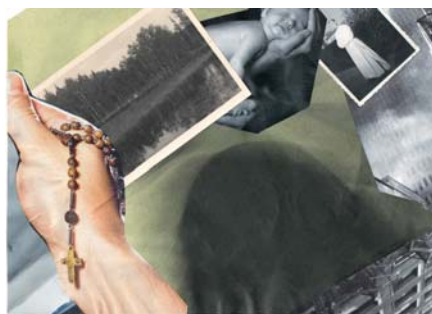
Letem světem

Měsíc růžence uplynul velmi rychle. Měli bychom však u této modlitby vytrvat. Jaké může přinést plody! – „Jsem přesvědčen, že katolická církev v Gruzii přežila komunismus díky růženci. Ve chvílích, kdy nebyli kněží, se lidé modlili růžencem. Když jsem sem přijel, věřící už ani nevěděli, jak probíhá katolická liturgie. Přišli téměř o všechno, ale znali růžencem a modlili se ho. Klášter při kostele Panny Marie Růžencové je pro nás splněním očekávání a plodem velké práce,“ uvedl pro Radio Vatikán biskup Giuseppe Pasotto, apoštolský administrátor na Kavkazu, když s radostí oznamoval, že v **Gruzii** ve městě **Achalchiche** vznikl **první kontemplativní katolický klášter**.

U příležitosti státního svátku 28. října ocenil prezident republiky Václav Klaus také několik osobností katolického života. Řád T. G. Masaryka obdržel kněz a novinář **Mons. Karel Fořt**, který je znám mj. jako dlouholetý redaktor náboženského vysílání Radia Svobodná Evropa. Mezi dalšími oceněnými je i **RNDr. Rudolf Procházka**, který za komunismu pomáhal udržovat písemnou komunikaci mezi vězněnými duchovními a obsluhoval radiové spojení pro americké agenty. V roce 1952 byl zatčen a odsouzen k 11 letům vězení za velezradu a špionáž. Vyznamenán byl také **JUDr. Josef Plocek**, jež komunistický

režim odsoudil jako „vaticánského špiona“ k 13 letům žaláře. **Je třeba stále oživovat tuto dějinnou paměť.**

Publicista a redaktor Pavel Tomeš se nedávno podívoval nad tím, **proč ženy po letech strávených péčí o děti trpí nedostatkem sebevědomí** při hledání dalšího uplatnění. Když děti odrostou a síly ještě zbývají, může se taková „žena v domácnos-

Koláž: mimi

ti“ hrdě pyšnit titulem „supermanažerka“. Autor načrtl její případný životopis: „*Mám za sebou řadu let tvrdé manažerské práce na plný úvazek. Vedla jsem tým, v němž byl i můj starší kolega a partner, s kterým jsme rozjeli ambiciózní projekt multiplikace lidských zdrojů. Tým se rozrostl o kolegu na pozici junior scream manažera, kterého jsme museli teprve vyprofilovat. Spala jsem jen několik hodin denně. Projekt byl v plen-*

kách a první výsledky mojí práce, které jsem nacházela v nich, nebyly povzbudivé. Muse-la jsem navíc řešit nízké základní jmění, neustálé výkyvy v cash flow, druhotnou a hlavně prvotní platební neschopnost. ... Postupně se náš mladý kolega postavil na vlastní nohy a už jsem ho nemusela vodit za ručičku, což mi uvolnilo ruce k práci na rozšíření týmu. Jenže pak přibyl do týmu nečekaně dva další nováčci, a byli jsme zase na začátku. Dnes ale mohu říct, že se tým stabilizoval a chová se bez nadsázky jako jedna rodina.“

A když jsme u té rodiny: Před pár dny vyšla zpráva o stavu na trhu nemovitostí a přinesla otázku: **proč se investoři zaměřují na výstavbu převážně malých bytů?** Chybí prý poptávka po rodinném bydlení pro vícečetné domácnosti. Nejenže se nemyslí na to, že by pár kupující si nemovitost v ní za čas vychoval více než jedno či dvě děti, ale nemyslí se ani na vícegenerační bydlení. Děti a senioři jsou i zde na okraji. Rodina, která chce bydlet v novém, dostatečně velkém bytě, sice bydlení mezi novou výstavbou údajně najde, ale např. v Praze jsou čtyři a vícepokoje byty stavěny se záměrem vybudovat luxusní rezidence, nikoli rodinné bydlení. A tomu též odpovídá cena – ne výjimečně je to ke stům tisícům korunám za metr čtvereční.

-zd-

- 11. 11. Ne 32. neděle v mezidobí**
I Král 17,10–16, Žl 146, Žid 9,24–28, Mk 12,38–44
- 12. 11. Po Památka sv. Josafata, biskupa a mučedníka**
Tit 1,1–9, Žl 24, Lk 17,1–6
- 13. 11. Út Památka sv. Anežky České, panny**
Tit 2,1–8, 11–14, Žl 37, Lk 17,7–10
- 14. 11. St sv. Mikuláš Tavelič, kněz a mučedník**
Tit 3,1–7, Žl 23, Lk 17,11–19
- 15. 11. Čt sv. Albert Veliký, biskup a učitel církve**
Flm 7–20, Žl 146, Lk 17,20–25
- 16. 11. Pá sv. Markéta Skotská; sv. Gertruda, panna**
2 Jan 4–9, Žl 119, Lk 17,26–37
- 17. 11. So Památka sv. Alžběty Uherské, řeholnice**
3 Jan 5–8, Žl 112, Lk 18,1–8

- 18. 11. Ne 33. neděle v mezidobí (Den Bible)**
Dan 12,1–3, Žl 16, Žid 10,11–14, 18, Mk 13,24–32
- 19. 11. Po sv. Mechtilda, panna, mystička OSB**
Zj 1,1–4; 2,1–5a, Žl 1, Lk 18,35–43
- 20. 11. Út sv. Felix z Valois, kněz, zakladatel řádu OST**
Zj 3,1–6, 14–22, Žl 15, Lk 19,1–10
- 21. 11. St Památka Zsvěcení Panny Marie v Jeruzalémě**
Zj 4,1–11, Žl 150, Lk 19,11–28
- 22. 11. Čt Památka sv. Cecílie, panny a mučednice**
Zj 5,1–10, Žl 149, Lk 19,41–44
- 23. 11. Pá sv. Klement I., papež a mučedník**
Zj 10,8–11, Žl 119, Lk 19,45–48
- 24. 11. So sv. Ondřej Dung-Lac, kněz, a druhové, mučedníci**
Zj 11,4–12, Žl 144, Lk 20,27–40

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženských nesnášenlivostí a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

